

Силабус курсу

Теоретичні та прикладні проблеми сучасної лінгвістики

Ступінь вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 035 Філологія

Освітньо-професійна програма «Французька мова та література»

Компонент освітньої програми: обов'язковий

Рік підготовки, семестр – 1 рік, 2 семестр

Кількість кредитів – 3

Мова викладання: українська/французька

Дні занять: згідно розкладу

Консультації: згідно розкладу

Керівник курсу

Докт. філол. наук, проф. Косович Ольга Василівна

Контактна інформація: olga.kosovych@tnpu.edu.ua 0352-43-58-31 (деканат)

Опис дисципліни

Метою дисципліни «Теоретичні та прикладні проблеми сучасної лінгвістики» є формування уявлення у студентів про актуальні напрями сучасної лінгвістики, зокрема такі як: семасіологія, ономасіологія, психолінгвістика та етнопсихолінгвістика, когнітологія, теорія тексту, функціональна лінгвістика та комунікативна лінгвістика. Вказана дисципліна націлена на надання майбутнім дослідникам мови певного інформаційного простору для наукового пошуку, зорієнтувати їх щодо кола проблем і перспектив, ініціювати у них головний принцип вивчення наукової спадщини попередників. Основними завданнями вивчення дисципліни є: ознайомити студентів з найважливішими напрямками, ідеями і проблемами мовознавства; представити головні напрями світової лінгвістики як предмету курсу актуальних напрямів сучасної лінгвістики, розглянути методи і структуру; поглибити й систематизувати основні мовознавчі знання; розвинути у студентів навички та вміння роботи з різноманітними лінгвістичними напрямками, показати їм різницю проблем та методик сучасної лінгвістики, а також відповідності змісту течій в різних мовах.

Структура курсу

Години			Тема	Результати навчання	Завдання
лекції	семінари	сам. робота			
Змістовий модуль 1.					
Новітні напрями дослідження у сучасній лінгвістиці.					
2			Тема 1. Парадигми дослідження у сучасній лінгвістиці. Методи лінгвістичного дослідження. Лінгвістичні парадигми дослідження.	Ознайомлення студентів з парадигмами у у сучасній лінгвістиці; знати методи лінгвістичного дослідження.	Питання, обговорення
1	1		Тема 2. Комунікативна лінгвістика. Категорії комунікативної лінгвістики. Комунікативна лінгвістика як розділ мовознавства. Категорії комунікативної лінгвістики.	Знати визначення поняття комунікативна лінгвістика, диференціювати категорії комунікативної лінгвістики	Питання, обговорення
1			Тема 3. Когнітивна лінгвістика: новітні здобутки.	Бути ознайомленим з новітніми досягненнями когнітивної лінгвістики	Питання, обговорення
1	1		Тема 4. Когнітивна лінгвістика як наука. Напрями дослідження когнітивної лінгвістики.	Знати нові напрями дослідження когнітивної лінгвістики	Питання, обговорення
Змістовий модуль 2.					
Лінгвокультурологічний підхід до мови. Гендер і мова.					
2	1		Тема 1. Лінгвокультурологія як галузь мовознавства.	Знати основні завдання лінгвокультурології	Питання, обговорення
1	1		Тема 2. Напрями дослідження лінгвокультурологічного концепту.	Знати напрями дослідження лінгвокультурологічного концепту.	Питання, обговорення
1	1		Тема 3. Гендерна лінгвістика. Мовний сексизм.	Знати основні поняття гендерної лінгвістики	Питання, обговорення
1	1		Тема 4. Становлення зіставної лексикології. Сучасна зіставна лексикологія: здобутки та перспективи. Напрями досліджень у площині зіставного мовознавства.	Знати напрями досліджень у площині зіставного мовознавства, завдання зіставної лексикології	Питання, обговорення
Змістовий модуль 3.					
Основи мовної комунікації.					

2	1		Тема 1. Базові поняття мовної комунікації. Поняття «комунікація». Комунікативна лінгвістика.	Знати поняття мовної комунікації; основні завдання комунікативної лінгвістики	Питання, обговорення
1	1		Тема 2. Природа і форми комунікації. Моделі комунікації. Компоненти комунікації.	Знати основні моделі та компоненти комунікації	Питання, обговорення
1	1		Тема 3. Комунікативна діяльність.	Володіти теоретичними знаннями про комунікативну діяльність	Питання, обговорення
1	1		Тема 4. Форми мовної комунікації. Вербальні компоненти спілкування.	Знати форми мовної комунікації, вербальні компоненти спілкування	Питання, обговорення
Змістовий модуль 4.					
Комунікативний акт та його ознаки. Закони успішної комунікації.					
2	1		Тема 1. Загальна характеристика складових комунікативного акту. Закони успішної комунікації.	Знати загальну характеристику складових комунікативного акту, закони успішної комунікації.	Питання, обговорення
1	1		Тема 2. Невербальна комунікація. Невербальні засоби комунікації. Кінесика. Проксеміка.	Знати і володіти матеріалом щодо невербальної комунікації, невербальних засобів комунікації	Питання, обговорення
1	1		Тема 3. Культура та мова. Міжкультурна комунікація. Визначення поняття «культура».	Знати та розуміти співвідношення культура-мова, визначення поняття «культура»	Питання, обговорення
1	1		Тема 4. Культура, мова та мовлення. Міжкультурна комунікація. Аналіз комунікативної ситуації.	Розуміти та тлумачити поняття міжкультурної комунікації, співвідношення культура-мова-мовлення, вміти аналізувати комунікативну ситуацію	Питання, обговорення

Індекс в матриці	Програмні компетентності
---------------------------------	---------------------------------

ОП	
ЗК2	Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК3	Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК4	Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК6	Здатність спілкуватися іноземною мовою.
ЗК7	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК11	Здатність проведення досліджень на належному рівні.
ЗК12	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ФК1	Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.
ФК3	Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.
ФК4	Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного/мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.
ФК5	Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.
ФК6	Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.
ФК7	Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.
ФК9	Здатність ефективно й компетентно брати участь у різних формах наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії, наукові публікації) в галузі філології.
ФК11	Здатність використовувати теоретичні знання, навички, вміння з педагогіки і психології, філологічних наук і методики навчання іноземних мов для вирішення професійних завдань.
Програмні результати навчання	
ПРН2	Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.
ПРН3	Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.
ПРН9	Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти французької та англійської мов.
ПРН10	Збирати й систематизувати мовні, літературні, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів.
ПРН11	Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.
ПРН12	Дотримуватися правил академічної доброчесності.
ПРН17	Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.

Літературні джерела

1. Арутюнова Н.Д. Язык и мир человека. М.: Языки рус. культуры, 1998. 896 с.
2. Бацевич Ф.С. Нариси з комунікативної лінгвістики: Монографія. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. 281 с.
3. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики. К: Академія, 2004. 343 с.

4. Болдырев Н.Н. Когнитивная семантика: Курс лекций по английской филологии. Тамбов: ТГУ, 2000. 123 с.
5. Вежбицкая А. Язык. Культура. Познание. М.: Русские словари, 1996. 411 с.
6. Гендер і мова. Основи теорії гендеру: Навчальний посібник. К.: "К.І.С.", 2004. с. 454-473.
7. Кочерган М. П. Основи зіставного мовознавства. К.: Академія, 2006. 424 с.
8. Корунець І.В. Порівняльна типологія англійської та української мов. Навчальний посібник. Вінниця: Нова Книга, 2003. 464 с.
9. Кирилина А.В. Гендер: лингвистические аспекты. М.: Изд-во «Институт социологии РАН», 1999. 180 с.
10. Кубрякова Е.С., Демьянков В.З., Панкрац Ю.Г., Лузина Л.Г. Краткий словарь когнитивных терминов. М.: МГУ, 1996. 245 с.
11. Основи теорії гендеру: Навчальний посібник. К.: "К.І.С.", 2004. 536 с.
12. Селіванова О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава: Довкілля. К. 2006. 716 с.
13. Fillmore C.J. An alternative to checklist theories of meaning // Proceedings of annual meeting of the Berkeley Linguistics Society. Berkeley, 1975. V.1. P.123-131.
14. Porter, R.E. & Samovar, L. A, eds. Intercultural Communication: A reader. Fifth edition. Belmont: Wadsworth Publishing Company, 1988. 340 p.
15. Weinreich U. Languages in Contact. The Hague: Mouton, 1970.

Політика оцінювання

- **Політика щодо речення та перекладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10% від оцінки). Перекладання модулів і тем відбувається за наявності підтверджених поважних причин (наприклад, довідка від лікаря).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, у середовищі MOODLE).
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується таким чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Змістові модулі 1 і 2 – усне опитування, виконання практичних завдань і вправ, розв'язання тестів	25
Змістові модулі 3 і 4 – усне опитування, виконання практичних завдань і вправ, розв'язання тестів	45
Індивідуальна письмова робота	10
Екзамен (теми 1-10) – усне і письмове опитування	20

Шкала оцінювання студентів

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складанн
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом